

snit til §§ 2, 35, 41, § 214, 3die og 4de Stykke, § 216, 5te og delvis 6te Stykke, §§ 218, 410, 415, 954 og 956).

Ogsaa om disse Emner var der i Regeringens Lovforslag 1931—32 optaget Bestemmelser, som vedtoges af Folketinget, men under Behandlingen i Landstinget gik Regeringen ligeledes paa dette Punkt med til at lade Bestemmelserne udgaa for at sikre Gennemførelsen af Lovforslagets mange andre, i Praksis stærkt tiltrængte Ændringer.

Lovforslagets Bestemmelser om offentlig Votering, der stemmer overens med Folketingets Vedtagelse i Samlingen 1931—32, er i det væsentlige udarbejdede af Flertallet (Professor, Dr. juris H. Munch-Petersen og Højesteretsagfører N. H. Bache) i det af Justitsministeriet under 1. Juli 1925 nedsatte Udvalg. Dette Udvalgs Mindretal (nuværende Højesteretspræsident Cosmus A. Chr. Meyer) foreslog at opretholde den nugældende Ordning. Udvalgsmedlemmernes Erklæringer findes i Rigsdagstidende 1930—31, Tillæg A. Sp. 5217—5248.

Ved Loven af 8. Marts 1856 blev det bestemt, at Højesteret, hvis Domme hidtil var blevet afsagt uden Præmisser, fremtidig altid skulde være forpligtet til at angive de Grunde, hvorpaa dens Domme var byggede, og at dette i enhver Sag efter Højesterets eget Valg kunde ske enten ved en skriftlig Meddelelse af Grundene eller ved offentlig Stemmegivning. Det Haab, som man havde næret, og som ogsaa blev udtalt af Orla Lehmann under Lovens Behandling i Landstinget, at Højesteret vilde vælge at votere offentligt, gik ikke i Oplydelse, idet Højesteret altid valgte at give skriftlige Præmisser. Efter at den ved Loven af 1856 aabnede Adgang for Højesteret til at vælge offentlig Votering saaledes i ca. 60 Aar havde vist sig at være ganske uden praktisk Betydning, blev den ret naturligt ophævet ved Retsplejeloven, idet denne Lovs Bestemmelser i §§ 214 og 218 om, at Dommernes Afstemninger skal være hemmelige, og at Domme skal ledsages af skriftlige Præmisser, blev gjort anvendelige ogsaa paa Højesteret. Disse Lovbestemmelser er i Praksis med Føje anset for ikke at være til Hinder for, at et Mindretal indenfor en Landsretsafdeling tilkendegiver sin Uenighed i en truffen Afgørelse ved Afgivelse af et dissenterende Votum, og en Adgang til at afgive saadanne dissenterende Vota maa da ogsaa staa aaben for Højesteret, men

har ikke destomindre aldrig været benyttet indenfor denne Ret.

I Praksis har det vist sig, at de Præmisser, som Højesteret giver sine Domme, i Almindelighed er meget korte og knappe, saa korte, at det undertiden ikke uden Føje kan betvivles, om de tilfredsstiller Retsplejelovens Krav i § 218. Denne Praksis er i og for sig ikke uforstaaelig, naar man betænker, at det Flertal indenfor Retten, som bestemmer Afgørelsen, i mange Tilfælde maaske kun har været enigt i Resultatet, men ikke i Begrundelsen. Naar Præmisserne da alligevel skal formuleres saaledes, at de kan tiltrædes af hele Flertallet, kan det ikke undre, at de ofte bliver noget mangelfulde og kun siger meget lidt.

Dette forringer i væsentlig Grad Højesteretsdommens Værdi. Den fulde Forstaaelse af en Afgørelse faar man kun, naar den er klart og fyldigt begrundet. I modsat Fald vil det let være umuligt at blive klar over Dommens Rækkevidde og Betydning for fremtidige Tilfælde af lignende Art. Det er netop ogsaa denne Betragtning, som ligger bag ved Lovens Krav i § 218 om, at Domme og Kendelser skal have Præmisser. Særlig er der Anledning til at gøre opmærksom paa, at hvor der er Spørgsmaal om nye Retstanker, som er ved at bryde igennem, vil den nugældende Voteringsmaade ikke give Offentligheden noget som helst Kendskab til, om disse Tanker har vundet nogen Tilslutning indenfor Højesteret, saa længe Rettens Flertal er imod dem, og om en saadan Tilslutning maaske endog er ved at vokse sig stærkere og indenfor en overskuelig Fremtid vil kunne ventes at gaa af med Sejren.

At Højesteretsdommens Værdi saaledes forringes paa Grund af de kortfattede og utilstrækkelige Præmisser, er imidlertid meget uheldigt paa Grund af den store Betydning, som Højesterets Afgørelser har — og bør have — baade for Retsvidenskaben og for det praktiske Retsliv. Naar de underordnede Domstole skal afgøre tvivlsomme Retsspørgsmaal, er de nødt til at undersøge, hvorvidt der foreligger Højesteretsdomme om det paagældende Emne. Det samme gælder Sagførere i Tilfælde, hvor de skal give deres Klienter Raad med Hensyn til, om der bør anlægges Retssag eller finde Anke Sted. Fremdeles vil Højesteret ofte komme til at afgøre Spørgsmaal, der har indgribende Betydning for Administrationen, f. Eks. ved Fortolkning af Lovregler, der vedrører Statsfor-